

Secretariaat afdelingsbesturen

Notulen van de van het **bestuur van de afdeling Westland** van het Hoogheemraadschap van Delfland, gehouden op woensdag 5 november 2008 te Naaldwijk.

Aanwezig: J.G.P. Verbeek, voorzitter;
P. van der Ende, mevr. drs. J. Engels, P.J. Hofman, J. de Jong, mevr. A.J.M. van Luijk-Bouwmeester, W.A.M. van Vliet, leden van het afdelingsbestuur.
mevr. drs. J.J. Lieve, secretaris afdeling Westland, C. Langelaan, accountmanager afdeling Westland;
mevr. S. Kooiman en ir. J. den Dulk (voor agendapunt 4); G. Smit (FEZ, voor agendapunt 5) en M. van der Lugt (voor agendapunt 7).

Afwezig (mkg): mr.dr. P.C. Lagas, en C.E.G. Zuidgeest, leden van het afdelingsbestuur.

1. Opening

De voorzitter opent te 9.30 uur de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom.

2. Notulen vorige vergadering (20 mei en 8 juli 2008)

Notulen van 20 mei

Naar aanleiding van

Blz. 2 Mevrouw Engels informeert of er rond De Bonnen nog nieuwe ontwikkelingen te melden zijn. De voorzitter zegt dat de gemeente Rotterdam bereid is op de wensen van Delfland en de medeondertekenaars van de brief in te gaan als dat kostenneutraal kan. Er is een projectleider aangesteld die wordt gefinancierd door de stadsregio. Delfland zou nog benaderd worden, maar hij heeft nog niets gehoord. Als er iets nieuws te melden valt, komt dat in het verslag.¹

Blz. 8 De heer De Jong vraagt hoever het staat met de aanleg van het nieuwe gemaal dat nodig is om tuinders in het Westland op het CAD-systeem aan te sluiten. Hij vermoedt dat het ergens in de buurt van Hoek van Holland moet worden gebouwd. De voorzitter kan het antwoord nu niet geven. Hij zal proberen dat aan het verslag toe te voegen.

Mevrouw Engels kan uit de behandeling van agendapunt 11 niet opmaken of er alleen voorbereidend werk is verricht dan wel of al rioleringen worden aangelegd. De voorzitter weet alleen dat er in de Oranjepolder en in De Poel, vanaf de Zwartedijk richting industrieterrein, hard aan wordt gewerkt. Hij hoopt dat de tuinbouwbedrijven zich snel aansluiten. In principe hebben zij daarvoor nog een paar jaar de tijd. De heer De Jong is het bekend dat de aannemer waar hij wat meerwerk kan doen, door het aansluiten van bedrijven, dat niet zal laten.

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Notulen van 8 juli

Blz. 2 voetnoot De heer De Jong vraagt of de gemeente Rotterdam inmiddels heeft geantwoord. Hij wil de waarborg dat de afvoer van afvalwater uit de door Rotterdam te creëren baggerstort goed wordt onderzocht, ook al wisselt de VV van samenstelling. Hij neemt in dat gebied allerlei activiteiten waar. Er is een rijpingsproces van bagger. Het water dat er valt verdwijnt in het Oranjekanaal. De afvoer moet verantwoord gebeuren. Zijns inziens moet voor de inrichting van het baggerdepot contact worden opgenomen met het hoogheemraadschap. De voorzitter antwoordt dat het tot nu toe ondanks veel inspanningen daartoe niet is gelukt antwoord te krijgen.

¹ Er is inmiddels tweemaal overleg met de zorginstelling geweest en op 13 november jl. heeft er een projectgroepvergadering plaatsgevonden o.l.v. een adviesbureau dat hiervoor opdracht heeft gekregen. Daarin is het plan van aanpak besproken om te komen tot een gedragen uitwerking van het indertijd opgestelde gebiedsontwikkelingsplan. Er vindt afstemming plaats met het Waterplan en de Hof van Delfland.

Er zal geprobeerd blijven worden om duidelijkheid te verkrijgen. Mevrouw Lieve vult aan dat wel met iemand is gesproken die er antwoord op zou kunnen geven, maar dat nog niet heeft gedaan. Er is nog geen brief geschreven. De heer Langelaan kan bij Emissiebeheer navragen welke regeling er voor het betrokken bedrijf is. Eventueel moet Vergunningen en Handhaving erbij worden betrokken. De voorzitter zegt toe dat nagegaan wordt of er een vergunning is gegeven en of er maatregelen moeten worden genomen.²

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Actiepuntenlijst

De heer Van der Ende is tevreden dat er onderzoek is geweest naar de inlaat van water uit de Hoefpolder in de Oude Campspolder (actiepunt 9 20 mei). Hij zou ook graag de resultaten van bemonstering zien, om te weten of er daadwerkelijk iets is veranderd in de kwaliteit van het oppervlaktewater. De voorzitter zal de vraag doorgeven aan OWB/peilbeheer. Het antwoord kan wellicht worden gegeven in de Commissie Waterbeheer.

De actiepuntenlijst wordt vastgesteld.

4. Mededelingen en ingekomen stukken

4a. Voortgang Waterplan Westland

De voorzitter geeft aan dat de raad van Westland het waterplan grotendeels heeft goedgekeurd, met een tweetal amendementen en een drietal moties. Het college van B&W moet onderzoeken of er andere financieringsmogelijkheden zijn voor de financiering van gronden voor waterbergingen. Gesuggereerd is een mediator aan te stellen. Het waterfonds zou daarbij aan de orde moeten komen. Hij hoort er weinig over, maar over zes weken is het al 16 december geweest. Men mag toch verwachten dat ook Delfland er in de commissies en in de VV aan de hand van voldoende gegevens over kan beslissen.

Een tweede amendement had betrekking op de 50%-norm voor innovatieve berging. Het college kan er wel mee leven als de toevoeging wordt gedaan dat bij bestuurlijke goedkeuring kan worden afgeweken van de 50%-norm. Dit is conform het Kaderdocument Vasthouden en Bergen. Bij motie wordt een rijksbijdrage voor de wateropgave van het Westland gevraagd. Andere moties hebben betrekking op een waterfonds en op de verzilting van het Volkerak. Binnen het provinciale apparaat gaan al te veel stemmen op dat die verzilting niet te voorkomen is, maar Delfland zal zich er met hand en tand tegen verzetten. De heer Hofman ziet een bijzondere rol voor provinciale staten. Hij pleit ervoor de statenleden te confronteren met de consequenties voor de landbouw en de zoetwatervoorziening. De heer Van der Ende is niet gerustgesteld door de antwoorden van de minister van LNV op vragen hierover uit de Kamer. Er moet worden geobbyd op alle terreinen waar dat maar mogelijk is. De voorzitter vreest dat de minister twijfelt of zij de stap naar een beleidswijziging -- geen zoute natuur meer -- moet zetten.

De heer Van der Ende heeft een verzendlijst gehad van alle besturen waar zijn motie in de VV heen is gegaan. De heer Hofman is het bekend dat de gemeente Westland een identieke motie heeft aangenomen.

De voorzitter geeft aan dat de watertoets strikt zal worden gehanteerd. Als een bedrijfswoning burgerwoning wordt, wijzigt de bestemming van het desbetreffende gebied, tuinbouwbedrijf en de betreffende bedrijfswoning. Ook dan wordt de watertoets strikt gehandhaafd. Er zijn nog geen gevallen waarin dit concreet aan de orde is. Het hoogheemraadschap moet alle mogelijke maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de watervoorziening voldoende wordt. Hij hoopt overigens nog steeds dat een zodanige ontwikkeling rond het waterplan mogelijk zal zijn dat deze regel niet hoeft te worden toegepast. De heer Van der Ende vindt het terecht dat de bal nu op het veld van Westland ligt. Dat er zes weken na de raadsvergadering nog geen mediator is, geeft hem niet veel moed. Hij wacht vol spanning de raadsvergadering van december af. Westland zou de reeds vastgestelde waterstructuurvisie kunnen gebruiken om onder het regime van de Wet op de ruimtelijke ordening zaken op orde te brengen. Hij vindt dat de gemeente veel te laconiek met de watertoets omspringt. Het verbaast hem dat Delfland daar altijd akkoord mee is gegaan.

² Uit onderzoek van het Meldpunt Toezicht is gebleken dat het inderdaad een nieuw en onvergund baggerdepot betreft. Het team Handhaving pakt deze actie op. Dank aan dhr De Jong voor zijn oplettenheid.

Hij pleit ervoor de opvatting van Delfland duidelijk op papier te zetten.

De heer Hofman vraagt of men al een mediator op het oog heeft en of het advies van de mediator bindend zal zijn. De voorzitter kan de naam nog niet noemen. Delfland gaat ervan uit dat het geen duimbreed meer kan opschuiven, maar wacht af waar de mediator nog mogelijkheden ziet om te schuiven. Hij denkt aan het vooraf beschikbaar stellen van middelen die later terugkomen, diverse oplossingen via een waterbank enz. Delfland wil echter niet meer financieren dan nu is voorzien. Van de kosten van het watersysteem voor Delfland wordt 1% door de glastuinbouw betaald, terwijl het $\pm 14\%$ van de verharding van heel Delfland betreft.

De heer De Jong is benieuwd wat er gebeurt als voor het eind van het jaar geen overeenstemming is bereikt over de financiering. Het waterschap gaat een nieuwe periode in. De gemeente Westland moet op korte termijn komen met een nieuw bestemmingsplan buitengebied. Hoeveel tijd heeft zij daarvoor? De heer Van der Ende geeft aan dat eerst een tussenstap wordt genomen. In een parapluverordening worden de voorschriften in de bestaande bestemmingsplannen geharmoniseerd. Deze harmonisatie zal eind volgend jaar van kracht worden. Als het goed is, is fase 3 van de omzetting woningen buitengebied dan rond. Er zijn meer dan 2000 overtredingen van de bestemmingsplannen geconstateerd in het buitengebied. Daar zijn heel veel kleine dingen bij, maar er zullen ook voor grote zaken oplossingen moeten worden gevonden. Hij verwacht daarom dat het nog een jaar of drie, vier duurt voordat het nieuwe bestemmingsplan buitengebied er zal zijn, tenzij de structuurvisie die er nu ligt niet wordt goedgekeurd door de provincie en door VROM. De voorzitter deelt mee dat het hoogheemraadschap een zienswijze heeft ingediend tegen het parapluplan, door de watertoets in te brengen. De heer De Jong concludeert dat wanneer het waterplan niet kan worden geconcretiseerd het bestemmingsplan buitengebied het vangnet is, waarin onder andere de watertoets geregeld moet worden. Artikel 19 WRO vervalt. Kennelijk is er nog een termijn van een jaar of drie.

De voorzitter wijst erop dat wie nu gaat bouwen de volledige rekening toegezonden krijgt. Dat zou de herstructurering nadelig kunnen beïnvloeden. Het onderdeel financiering van de waterstructuurvisie is nog niet goedgekeurd. Westland moet de waterstructuurvisie verwerken in de eigen structuurvisie. Bij elk bouwplan moet dan een sluitende begroting worden gemaakt voor alle facetten, onder andere waterveiligheid. Als er niet voldoende berging voor het plangebied komt, kan de vergunning niet verleend worden. Mevrouw Engels herinnert zich dat met de waterstructuurvisie opgeschoten moest worden omdat Delfland dan meer instrumenten had. Blijft niet de oude systematiek van kracht als er geen overeenstemming wordt bereikt? De voorzitter antwoordt ontkennend. In het waterplan staat dat de wateropgave per peilgebied wordt opgelost. Hij betreurt achteraf dat de term "grond om niet" is gebruikt. De heer De Jong gaat ervan uit dat wie nieuwbouw pleegt op het eigen bedrijf via graven of door een innovatieve oplossing de waterberging moet creëren. Dat wordt in het buitengebied heel anders beleefd dan het inleveren van grond.

Mevrouw Van Luijk-Bouwmeester dringt erop dan dat over elk plannetje ruim op tijd met de betrokken bewoners wordt gecommuniceerd. De voorzitter vindt ook dat dit moet, maar op dit moment ligt dat even stil. De heer Van der Ende vindt dat de ontwikkelaars hier een fikse taak hebben.

4b. Voortgang Waterplan Hoek van Holland

De voorzitter deelt mee dat de Wet voorkeursrecht gemeenten op bijna het gehele glastuinbouwgebied van Hoek van Holland van toepassing is verklaard. Het zal nog wel tien tot vijftien jaar duren voordat men daar met woningbouw begint. In het waterplan moet met toekomstige wijzigingen daar rekening worden gehouden. Er moeten nu geen grote investeringen meer worden gedaan. Het is overigens niet de bedoeling dat het waterplan op een laag pitje wordt gezet. De heer Van der Ende vindt dat niet met de verbetering van de waterkwaliteit gewacht moet worden tot er woningbouw komt. De voorzitter weet niet of Delfland mogelijkheden heeft om bezwaar te maken tegen de WVG. Het zal de afspraak dat alle bedrijven in 2010 op de riolering moeten zijn aangesloten handhaven. Ontheffing kan hooguit voor een paar maanden gegeven worden.

Daarnaar gevraagd door de heer Hofman zegt de voorzitter dat er nog geen nadere afspraken zijn gemaakt in het bestuurlijk overleg tussen gemeente en waterschap over voorzieningen bij nieuwbouw. Er is een soort stroperigheid in het overleg die er wel toe zal leiden dat die afspraken er dit jaar ook niet meer komen.

Op een vraag van mevrouw Engels zegt de voorzitter dat in september met enkele wethouders en de deelraad een overleg is gehouden over het Waterwegcentrum. De Knoop, een punt in de waterkering bij de spoorbaan, is volgens de nieuwe normering niet voldoende op sterkte, al is er geen acuut gevaar. Er is overeenstemming over de ophoging voor de tweede ontsluitingsweg. Er wordt over gesproken of ProRail of de regio Rotterdam die moet bekostigen. De MER voor het traject voor de verlegging van de zeewering is niet goedgekeurd. De gemeente Rotterdam is daarover aan zet, maar er zal via het hoogheemraadschap inspraak moeten plaatsvinden en een nieuwe MER worden gemaakt. Mevrouw Engels vraagt of er belangrijke wijzigingen nodig zijn om tot goedkeuring te komen. De voorzitter deelt mee dat de MER is afgekeurd vanwege een aantal milieuaspecten. Mogelijk wordt ook de normering aangescherpt, naar aanleiding van het rapport-Veerman. Hij verwacht dat een en ander nog wel wat voeten in aarde zal hebben. Ten slotte heeft Delfland nieuwe ontwikkelingen in het kader van de strandexploitatie buiten de zeewering bij de Rechtestraat tegengehouden.

4c. Oranje(buiten)polder

De voorzitter deelt mee dat de behandeling van de conceptuitvoeringsovereenkomst is uitgesteld. Delfland staat positief tegenover het plan en de financiering van een betere afvoer vanuit de Oranjebuitenpolder. Hij weet niet hoe Rotterdam daarover denkt. Er wordt nog nagegaan of in de Oranjebuitenpolder een waterberging ten behoeve van de Oranjepolder kan komen. Dat lijkt goedkoper dan een waterberging in de Oranjepolder zelf, want in de Oranjebuitenpolder zou 6 ha. nodig zijn en in de Oranjepolder 18 ha. Denkbaar is namelijk dat water door bredere watergangen naar het Oude Spui wordt gebracht. De heer Hofman constateert dat de provincie wensen heeft over de inrichting van het gebied. Welke rol speelt de provincie bij de financiering? Als de realisatie van natuur niet uit de verf komt, geeft dat problemen voor de waterberging. Het zou kapitaalsvernietiging zijn als Delfland dan al investeringen had gedaan. Hij verwijst naar de bergboezem Berkel, waar op dezelfde wijze is geopereerd als men nu voornemens is met de Oranjebuitenpolder. Hij acht het van belang dat dit aan de orde komt in het portefeuilleoverleg met de provincie. De voorzitter weet niet hoe de provincie de financiering precies regelt. Hij heeft de indruk dat de provincie zich inzet voor de ecologische hoofdstructuur, maar in dit geval is het financiële plaatje nog niet rond. De heer Hofman releveert dat de afvoer van water uit de Oranjepolder cruciaal is. Op een zeker moment moet het waterschap een beslissing nemen. De voorzitter verklaart dat Delfland bereid is om het water dat nu via de Rel wordt afgevoerd via het Oude Spui te gaan afvoeren. Dat zal in ieder geval gebeuren. Voor het invullen van de 2^e fase maatregelen in de Oranjebuitenpolder is het beschikbaar stellen van ruimte de verantwoordelijkheid van de gemeente Westland, samen met de tuinbouw, de woonbebouwing en het bedrijventerrein. Als het invullen van waterberging in de Oranjebuitenpolder samen met genoemde partijen mogelijk is, wil Delfland de investeringen in waterberging zoveel mogelijk samen uitvoeren in de Oranjebuitenpolder en niet investeren in een berging van 18 ha in de Oranjepolder. De heer Hofman vreest een zwartepietenspel, want als er overlast is, gaan de vingers richting Delfland. Hij dringt er daarom op aan de problematiek van de waterberging goed voor te leggen aan de betrokken partijen, de gemeenten Rotterdam en Westland en de provincie. De voorzitter wil het gesprek na 16 december laten plaatsvinden.

De heer Van der Ende is van oordeel dat ook bij ongewijzigde aanneming van het waterplan hier geen oplossing voor was geweest. De voorzitter wijst erop dat dan de verplichting was ontstaan om gronden beschikbaar te stellen. Via een waterfonds was dan een oplossing mogelijk geweest.

De heer De Jong suggereert dat het waterschap de ontwikkeling daar zelf ter hand neemt om die als blauwe dienst aan het bedrijfsleven aan te bieden. De voorzitter houdt die mogelijkheid open.

De heer De Jong heeft de indruk dat in de conceptovereenkomst onder 4.2 de passage over het brakwatermilieu tot stand is gekomen voordat de uitkomsten van de Deltacommissie, de uitkomsten over de Volkeraksluizen en de motie-Van der Ende bekend waren. Hij zou graag zien dat voor ondertekening die drie punten werden toegevoegd. Het hoogheemraadschap wil immers de zoetwatervoorziening veiligstellen. Desnoods moet dit eenzijdig worden aangepast. De voorzitter vindt dit een goede opmerking. Hij wijst er wel op dat alleen nog maar een onderzoek zou worden gedaan naar iets dat Delfland eigenlijk niet nodig vindt.

Mevrouw Van Luijk-Bouwmeester dringt erop aan het woordje "vooralsnog" in het onderstreepte deel te laten vervallen. De voorzitter zal dit meenemen.

Mevrouw Engels dacht dat het slechts om de verbrakking van een beperkt deel ging. De heer De Jong verduidelijkt dat het waterschap alleen een verbrakking van de Oranjeplassen wilde. Die Oranjeplassen zijn bij ontgrondingen zo diep gemaakt, dat er zeewater indringt. Nu moet echter niet de deur worden opengezet om water uit de Oranjeplassen naar de zoetwatervoorziening te laten stromen. Mevrouw Engels herinnert zich dat bij de bespreking van de Waterkanskaart is gezegd dat de verbrakking klein was en klein gehouden moest worden. Zij vraagt zich af of de bedoeling niet is om die kleine verbrakking natuurlijker in te richten. De voorzitter schetst dat al een jaar of tien geleden er een plan was om het hele gebied van de Oranjebuitenpolder brak in te richten. Het college van Delfland heeft toen laten weten daar geen voorstander van te zijn, maar onderzoek af te wachten. Op dat standpunt staat het nog steeds. Overigens meent hij dat het water in de plassen op natuurlijke wijze weer wat zoeter zou worden. De heer De Jong kan zich wel voorstellen dat zich door activiteiten in de plas op de bodem een laag formeert die de zoute kwel afsluit. In een droge periode zal die kwel echter weer toenemen. Er wordt nu alleen gerefereerd aan een brief van 8 augustus 2000 waarin het waterschap stelde onder nadrukkelijke voorwaarden in te stemmen met een (zwak) brakwatersysteem. Dat mag wel, maar het voorschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen moeten ook worden meegenomen. De voorzitter ondersteunt dat van harte. Hij stelt vast dat iedereen achter deze opvatting staat.

4d. Peilbesluit Boschpolder

Mevrouw Kooiman zet uiteen dat het peilbesluit Boschpolder dringend moet worden vervangen. Het nieuwe besluit is inhoudelijk klaar. Nu is nog niet duidelijk op welke manier de afdelingbesturen na de waterschapsverkiezingen terugkomen. Daarom wordt een wat andere procedure voorgesteld, namelijk het schriftelijk voorleggen van een adviesaanvraag aan de leden, waarop zij binnen twee weken bij de secretaris van het afdelingsbestuur kunnen reageren. Ook kunnen zij met haar contact opnemen. De terinzagelegging en de hoorzitting vinden dan namens het college plaats. Als het dit jaar nog zou kunnen, zou het ook door de afdeling kunnen worden gedaan.

Op verzoek van mevrouw Engels geeft mevrouw Kooiman aan dat de belangrijkste verandering het bedrijventerrein De Woerd betreft. Doordat dit het boezempeil heeft is de polder eigenlijk in stukjes geknipt. Het gebiedje met woningen langs de Dijkweg heeft nog wel het polderpeil, maar dat gebiedje is nu volledig afgesloten van de rest van de Boschpolder, dus ook van het gemaal. De poldergrens wordt aangepast. De woningen blijven wel op polderpeil, maar worden onderdeel van het boezempeilbesluit, net als het bedrijventerrein. Om het gebied van de woningen op polderpeil te houden, komt er een onderbemaling.

De heer Van der Ende vraagt hoe het dan zit met de watertoets voor de woningen en het bedrijventerrein. Mevrouw Kooiman zegt dat er nog afspraken moeten worden gemaakt met het bedrijventerrein over de kosten van het gemaaltje. Naar het inzicht van de ambtelijke organisatie zou het bedrijventerrein moeten betalen, omdat vanwege dat bedrijventerrein de woonwijk niet meer aangesloten is op de polder. De voorzitter meent dat voor de watertoets het bedrijventerrein aan dezelfde voorwaarden moet voldoen als de polder. De afscherming van het bedrijventerrein mag niet ten nadele zijn van de huidige polder. Mevrouw Kooiman is niet op de hoogte van het verloop van de watertoets daar. Zij zal ervoor zorgen dat dit bij de adviesaanvraag duidelijk wordt gemaakt.

De heer Hofman heeft de indruk dat er minder compensatie op het bedrijventerrein is dan redelijkerwijs verwacht zou mogen worden. Mevrouw Kooiman bevestigt dat los van de watertoetsprocedure bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein waterhuishoudkundig een aantal dingen is misgegaan. Er was geen vergunning voor het op boezempeil brengen. De Afdeling Handhaving heeft aangegeven daar niets aan te kunnen doen. De voorzitter stelt voor om hierover te overleggen met de portefeuillehouders. De heer Van der Ende wil wel wat langer wachten met de inspraak, totdat hierover informatie is. De heer De Jong is van mening dat de bewoners langs de Dijkweg goed geïnformeerd moeten worden over de wijziging van het peilbesluit, zodat zij eventueel bezwaar kunnen aantekenen. Er moet een voldoende grote pomp komen, beheerd door Delfland.

De heer Hofman pleit ervoor, bij een evaluatie eens goed na te gaan hoe de situatie heeft kunnen ontstaan. Hij krijgt de indruk dat gemeente en waterschap naar elkaar wijzen. Hij meent dat de gemeenten zich proberen te onttrekken aan waterstaatkundige zaken, terwijl die een wezenlijk onderdeel zijn van de ruimtelijke conditionering. De heer De Jong constateert dat wijzigingen in de ruimtelijke ordening moeten worden gerepareerd in de peilbesluiten. Die twee dingen

zouden in feite volledig los van elkaar moeten staan. De voorzitter acht het goed dat het college³ zich daar intern eens over buigt.

4e. Voorkeursmaatregelen polder Staalduinen

De heer Den Dulk licht toe dat de polder Staalduinen niet is meegenomen in de ABC-polderstudies, hoewel daar toch knelpunten zijn. Als er regen wordt voorspeld, gaat er een noodpomp naartoe. Alleen het opmalingsgebied en niet het natuurgebied is onderzocht. Er is een behoorlijk bergingstekort van 7000 m³. De watergang voor de afvoer naar de Maasdijk is aan de krappe kant. Er zouden enkele automatische stuwen moeten worden geplaatst. Een duiker in de Van Oosthuijzelaan moet worden vervangen. Voorts is er gesignaleerd dat in het boezemland glastuinbouw afwatert op de watergangen in de opmalingspolder. Delfland is met die bedrijven in gesprek gegaan om de afvoer te wijzigen naar het boezemwater.

De investeringskosten zijn gebaseerd op de laatst bekende cijfers, waarbij ervan wordt uitgegaan dat de grond beschikbaar wordt gesteld. Door verbreding van de watergang wordt de berging vergroot. Die verbreding kan niet alleen op de grond van Delfland (richting teen van de dijk), maar moet op sommige plaatsen ook de andere kant op. Er moet waar nodig tweezijdig worden verbreed.

De heer Hofman waarschuwt dat voorafgaande aan een eventuele onteigening van gronden voor verbreding van de watergang een goed onderzoek moet zijn gedaan of die verbreding eenzijdig of tweezijdig kan zijn. Mevrouw Van Luijk-Bouwmeester vraagt of met de duiker in de Van Oosthuijzelaan het systeem daar robuuster wordt. Waarom moet er geknepen worden in het aflatpunt bij de vaste stuw? De heer Den Dulk zegt dat er drie of vier duikers zijn, met een verval van twee millimeter. De berging in het gebied moet ook water kunnen vasthouden. Voor de regeling zal de automatische stuw gebruikt worden en niet de vaste stuw. Er moet nog onderzoek worden gedaan naar de duiker onder de Rijkcevorselselaan.

De voorzitter vindt dat Delfland wel een beetje sinterklaas speelt door duikers die ten behoeve van een ander zijn aangelegd te betalen. De heer Den Dulk zegt dat dit als eerstefasemaatregel steeds is gedaan. De heer De Jong vermoedt dat destijds de oude polderbesturen vergunning verleenden voor zo'n duiker. Als die na een groot aantal jaren te klein blijkt te zijn, is het de vraag voor wiens rekening dat moet komen. Men moet dan tien jaar archiefonderzoek doen of de duiker voor eigen rekening nemen, zodat hij zo snel mogelijk klaar is.

De heer De Jong herinnert zich dat in het voorjaar bij de inspraak over het peilbesluit Polder Staalduinen drie ondernemers duidelijk hebben aangegeven wat er moest gebeuren, wilden zij kunnen instemmen met het peilbesluit. Hij vraagt in hoeverre zij nu bij de voorkeursmaatregelen zijn betrokken. De heer Den Dulk zegt dat hun medewerking groot is, want het peilbesluit is hierbij helemaal meegenomen.

Op een vraag van de heer Van der Ende antwoordt de heer Den Dulk dat de maatregelen niet in de begroting zijn opgenomen, maar wel in de meerjarenbegroting en de prioritering worden opgenomen. Zij worden in 2010 in de begroting opgenomen. Een van de stuwen hoort bij het TA-project en kan waarschijnlijk al eerder gerealiseerd worden.

Op vragen van de voorzitter laat de heer Den Dulk weten dat peilverlaging in het gebied, waardoor minder berging nodig zou zijn, niet mogelijk is gebleken. De heren De Jong en Hofman pleiten ervoor de tuinbouwbedrijven die nu vanuit het boezemland op de watergangen in de opmalingspolder lozen van de tweede fase naar de eerste fase te verschuiven. De heer Den Dulk zal dat meenemen.

De heer Hofman vraagt of gelet is op de effecten van de maatregelen aan de randen van het gebied op de verdroging. Er is een forse investering gedaan om de verdroging rond het Staalduinse bos tegen te gaan. De heer Den Dulk zegt dat het reguliere peil zodanig is dat er rekening is gehouden met het natuurgebied. Het natuurgebied wordt gevoed door middel van een voorziening om er water in te brengen. Er wordt verder van uitgegaan dat peilstijgingen kortstondig zijn.

³ Delfland informeert de afdelingsleden Westland met een afzonderlijke brief over de gewijzigde aanpak om tot vaststelling van het nieuwe Peilbesluit Boschpolder te komen.

4f. Waalblok waterbergingsmaatregelen

De voorzitter merkt op dat de laatste weken niet zoveel vorderingen zijn gemaakt. Er komt in het gebied waarschijnlijk een kelder voor oppervlaktewater, hoewel het gebied die graag voor regenwater zou hebben bestemd. Een kelder voor oppervlaktewater is subsidiabel. Er komt een peilstijging van 50 cm. in plaats van 25 cm., waardoor de problemen van de eerste fase zijn opgelost. Voor de tweede fase komt er dan de bergingskelder. Er waren telers die bestaande watergangen wilden dempen en de hoofdwatgang vergraven, in de mening dat nu maar de helft teruggegraven hoefde te worden. Daarmee wordt de problematiek van de waterberging echter niet voldoende opgelost. Men moet zoveel vierkante meters teruggraven als men dempt. De discussie over het 4B-concept is nog niet afgerond. De mogelijkheden tot subsidie worden onderzocht, zodat de tuinders geen risico lopen. Voorts moeten met eigenaren en pachters afspraken worden gemaakt over onderhoud en toekomstige vervanging van de kelder. De heer Den Dulk voegt hieraan toe dat binnenkort met het ontwerp van de kelder wordt begonnen. Wat betreft de peilverhoging zijn er nog problemen met enkele laag gelegen percelen met twee woningen en enkele dwarsslotsen met een laag peil. De kelder wordt een betonnen constructie voor 5000 m³ water, ± 1,3 meter hoog. De kelder komt waarschijnlijk onder een kas. De heer Langelaan zegt dat de verschillende systemen die op de markt komen uitgebreid zijn getest op hun veiligheid.

De heer Hofman vraagt aandacht voor de mandeligheid, de gemeenschappelijke eigendom, die vaak oorzaak is dat de innovatieve berging van water onder kassen niet slaagt. Wordt die vorm gekozen, dan zou men bij de notaris een stichting of vereniging van eigenaren in het leven moeten roepen. De voorzitter zegt dat er ook een erfdienstbaarheid in het kadaster moet worden beschreven.

5. Begroting 2009

De heer Smit noemt een aantal projecten door die voor de periode 2008-2013 belangrijk zijn voor Westland.

Zwakke schakels: Op 7 november wordt gestart met het project Delflandse kust.

Boezem- en polderkaden: In voorbereiding is een kade op de grens met Midden-Delfland en Waterweg, langs de Zweth.

ABC-polders: Scala van kleinere projecten, waarvan een groot aantal al is gerealiseerd. De rest is in uitvoering of voorbereiding.

ABC-boezem: In december komt er een voortgangsrapportage.

AHR-project: De zuiveringsinstallaties Houtrust en Harnaschpolder zijn inmiddels gereed. Er moeten nog wat projecten in het programma Leidingen en gemalen worden uitgevoerd. In december komt er nog een voortgangsrapportage over het AHR-project.

6. Ontwerp-waterbeheerplan

De heer Hofman leest op blz. 6 dat de inpassing van water in de tweede helft van de twintigste eeuw weinig aandacht kreeg. In zijn perceptie hadden echter in de ruimtelijke ordening de bestemmingen stedenbouw en glas de overhand ten opzichte van de bestemming water. De voorzitter is dat met de heer Hofman eens. In elk dorp is wel boezemwater gedempt voor wegeaanleg. Daarvoor is wel waterberging teruggekomen, maar de structuur heeft minder aandacht gekregen. In de volgende versie kan dit beter geformuleerd worden.

De heer Hofman meent dat in bestaande glastuinbouwgebieden niet alleen bij herstructurering moet worden gekeken naar mogelijkheden. Hij verwacht dat de teelt in grond op termijn verdwijnt. Het zal meer substraatteelt worden, met andere eisen ten aanzien van waterbeheer. Hij zou in de paragraaf over het gebied over 10 jaar tot uitdrukking willen brengen dat er in de glastuinbouw heel moderne bedrijven zullen zijn, waar innovatie en schaalvergroting aan de orde zijn. Dat vereist een ander waterbeheer. Het hoogheemraadschap moet veel meer anticiperen op de eigen dynamiek van de glastuinbouw. De voorzitter vindt dat dit bij herschrijving van het stuk kan worden meegenomen.

De heer Van der Ende gaat ervan uit dat het plan in grote lijnen overeenkomt met het Waterplan Westland. Hij erkent dat vispaaiplaatsen belangrijk zijn om de natuur te verbeteren, maar het aanleggen ervan mag geen doel op zichzelf worden. Als snoek en baars zich met minder hectares paaiplaats ook goed ontwikkelen, heeft dat zijn voorkeur.

De heer Hofman wijst er nog op dat in het kader van het Urgentieprogramma Randstad de Parkstad is geïntroduceerd. De aanleg daarvan zou nogal wat consequenties hebben voor Midden-Delfland.

7. Plantengroei en onderhoud boezem

De heer Van Vliet is benieuwd hoe bij de aanleg van ecologische oevers, met bomen die over watergangen hangen en harde beschoeiingen, meer ecologisch water kan worden gecreëerd. Wat voor onderhoud wordt daarvoor gepleegd? Wordt daarvoor blad weggehaald? Hij is op deze vraag gekomen door de situatie in Hoek van Holland, waar parken en planten op termijn tot veel bagger in het water leiden. De heer Van der Lugt zegt dat hoofdwatergangen twee keer per jaar worden gekroosd en gezuiverd en dat duikers worden vrijgemaakt van blad. Er wordt echter niets gedaan aan bladvissen. Alles is drie of vier jaar geleden gebaggerd en dus op diepte. Er is echter veel stilstaand water. Voor ecologisch water is het dan verstandig om blad te vissen, maar dat is heel kostbaar, omdat het handmatig werk is. In Den Haag wordt het op dit moment toch veel gedaan. Het waterschap doet dat daar voor de hoofdstructuur.

De heer Hofman suggereert een proef waarbij de gemeenten een net over de bodem leggen. Als dat wordt opgetrokken, is al het blad opgehaald. Of het nu een gemeentelijke of een waterschapstaak is, met een zekere regelmaat blad vissen is noodzakelijk. Nagegaan zou kunnen worden, bijvoorbeeld via de Unie van Waterschappen, hoe op verschillende plaatsen in den lande hier wat aan wordt gedaan. De voorzitter gaat ervan uit dat het blad tijdig uit het water gehaald moet worden om te voorkomen dat meer bagger ontstaat. De heer Van der Ende vraagt zich af of het wel echt een probleem is, want op die plaatsen komt geen zonlicht in het water. Wat wordt er gewonnen als er ook geen doorstroming is? De heer Van der Lugt schetst hoe dat water in het najaar een grauwe kleur krijgt en er een rottingsproces ontstaat. Daardoor verdwijnt veel zuurstof uit het water. Na verloop van tijd is er voornamelijk bagger. Door algvorming ontstaat een rotte-eierenlucht. De voorzitter meent dat er dan ook stikstof en fosfaten vrijkomen.

De heer Van Vliet accepteert de belevingswaarde van bomen enz. wel, maar als het streven is om ecologisch water te creëren, moet daar iets voor worden gedaan. Als er bomen worden geplant en het water op diepte is, is het niet echt mogelijk een ecologische oever te maken, want er is te weinig licht. In het Waterplan Hoek van Holland wordt veel over ecologie geschreven. Als baggeren niet kan, moet voor een andere inrichting worden gekozen. Er moet bij de inrichting rekening worden gehouden met onderhoud. De heer Van der Lugt herhaalt dat blad scheppen veel geld kost. De heer Van der Ende vindt dat dit dan ook moet worden opgeschreven.

De heer Van der Lugt geeft aan dat in Rijnland in februari een bladschouw wordt gehouden. De voorzitter vraagt zich af wie het onderhoud daar uitvoert. Dat zou eigenlijk moeten worden uitgevoerd door de eigenaren. Hij geeft de heer Van der Lugt mee dat in de ambtelijke organisatie zou kunnen worden nagegaan welke oplossingen denkbaar zijn, waarbij ook de suggesties van vanmorgen kunnen worden meegenomen. Hij zou er graag een korte notitie over krijgen, die in het college kan worden vastgesteld.

De heer Langelaan meent dat bij de meeste nieuwe plannen de collega's in de ambtelijke organisatie al worden geconsulteerd over de vraag of die plannen ook goed onderhoud mogelijk maken. De heer Van Vliet heeft toch geconstateerd dat in het Waterplan Hoek van Holland heel sterk de nadruk is gelegd op een ecologische inrichting en tegelijkertijd een plan met veel bomen en bladval is gemaakt.

De heer De Jong heeft in Hoek van Holland gezien dat het water onder bomen vaak ontzettend helder is. Dat heeft echter niets te maken met de kwaliteit. Een sloot waarin het barst van het leven is vaak grijs en grijs, maar de kwaliteit van het water is vele malen beter.

8. Rondvraag

De heer Hofman staat er even bij stil dat het afdelingsbestuur waarschijnlijk voor de laatste keer als gebiedscommissie bijeen is. Hij hoopt dat in de toekomst aandacht voor gebiedsgericht werken en bekendheid met de regio mogelijk blijven. Hij vindt het zeer waardevol dat de relatie met particulieren in de streek daardoor vergemakkelijkt wordt. Mevrouw Van Lujik-Bouwmeester hoopt dat ook de informatieavonden dan blijven bestaan. De voorzitter stelt vast dat de algemene mening is dat ook in de komende periode territoriale commissies moeten worden samengesteld. Over de vorm waarin die werken kan verder worden nagedacht.

Mevrouw Engels is verbaasd dat mensen in de Grote Geest langs de Vlotwating van Delfland vergunning voor aanlegsteigers en een vaarvergunning krijgen, terwijl wordt gesteld dat het water daar geen vaarwater is en er een brug komt waar de boten niet onderdoor kunnen. Waar de Monsterschevaart de Monsterseweg kruist, is er een kleine losplaats voor boten. Deze losplaats komt waarschijnlijk niet terug.. De voorzitter zegt dat gemeente eventueel in overleg met het waterschap daar moeten zoeken naar de beste oplossingen. Bij het verlenen van een vaarvergunning wordt niet gekeken naar waar men woont of waar men wil varen. Een vaarvergunning is om met een motorboot te mogen varen op de wateren in Delfland. Hij kan zich echter heel goed voorstellen dat men het gebied voor bootjes bereikbaar wil houden. Delfland vereist voor de doorvaart ten behoeve van onderhoud altijd een meter doorvaarthoogte onder bruggen. Hij kan zich niet voorstellen dat er in dat gebied geen onderhoud gepleegd moet worden. Als die meter niet voldoende is, moet men zich tot de gemeenteraad wenden. De heer Van der Ende weet dat de wethouder ermee bezig is. Hij vraagt zich af of de status van vaarwater kan worden voorgeschreven, met de voorzieningen die daarbij horen. De voorzitter zegt dat vaarsloten provinciaal zijn vastgelegd. Het waterschap zou in samenspraak met de gemeente meer vaarsloten kunnen vaststellen, maar dan moet wel gelet worden op de ecologisch inrichting van de watergangen. Ook de handhaving bij het overtreden van de maximumsnelheid kan tot problemen leiden. De heer Hofman geeft aan dat de nieuwe Waterwet vereist dat dit soort zaken wordt geregeld, ook de openbaarheid. Er zijn ook nog privaatrechtelijke vaarrechten in het bezit van particulieren waar bij aanleg van duikers of bruggen rekening mee moet worden gehouden.

Mevrouw Engels dankt de heer Verbeek voor de wijze waarop hij de vergaderingen en het afdelingsbestuur altijd heeft geleid. Zij dankt allen die bij de afdeling Westland betrokken zijn geweest voor hun inzet en hun immer vrolijke gezichten.

De heer De Jong is een van de weinigen die nu al zeker zouden kunnen zijn van een plaats in de nieuwe Verenigde Vergadering. Hij ziet het als een schone taak voor zichzelf en ook anderen om straks in de nieuwe formatie het opheffen van de afdelingsbesturen en de daaraan gekoppelde informatie te voorkomen. Hij ziet de afdeling als het eerste aanspreekpunt voor de burger, ook al functioneert dat misschien voor Westland beter dan voor Den Haag.

De voorzitter dankt de leden hartelijk voor hun positieve en kritische inzet in de voorbije jaren. Hij wenst de kandidaten voor de nieuwe VV toe dat zij op een goede plek terugkomen. Hij wenst een ieder, ook de medewerkers, de komende tijd succes. Zelf keert hij niet terug in het nieuwe bestuur, maar hij zal dat met veel belangstelling blijven volgen. Ook is hij eventueel voor de nieuwe bestuurders nog beschikbaar. Zij kunnen gebruik maken van zijn ervaring.

Vervolgens sluit de voorzitter te 11.50 uur de vergadering.

Aldus vastgesteld op 3 december 2008.

de Secretaris,

mevrouw J.J. Lieve

de Voorzitter,

J.G.P. Verbeek

